

המוסד לביטוח לאומי

ביטוח נפגעי עבודה

תוכן החוברת

2	1. ביטוח נפגעי עבודה
7	2. טיפול רפואי
11	3. דמי פגיעה
18	4. קצבת נכות מעבודה
19	5. תהליך הטיפול בתביעה לנכות מעבודה
23	6. שיעורי קצבת הנכות מעבודה
25	7. ניכויים מקצבת נכות מעבודה
27	8. תשלום קצבת נכות מעבודה
29	9. הטבות מיוחדות לבעלי דרגת נכות גבוהה
32	10. שיקום מקצועי לנפגעי עבודה
33	11. זכויותיהם של מקבלי קצבת נכות מעבודה במוסדות שונים

ביטוח נפגעי עבודה

ביטוח נפגעי עבודה נועד לפצות מבוטחים שנפגעו בעבודה על אובדן שכר או הכנסה בתקופה שלאחר הפגיעה, שבה נעשו בלתי מסוגלים לעבוד. נוסף על כך, הנפגע זכאי לקבל טיפול רפואי חינוך בגין תוצאות הפגיעה. אם נותרה לנפגע נכות כתוצאה מהפגיעה, יהיה זכאי לקצבה או למענק בהתאם להחלטת הוועדה הרפואית, שבפניה יופיע. אם נפטר המבוטח כתוצאה מהפגיעה בעבודה, תשולם לבני המשפחה שהיו תלויים בו קצבה או מענק.

מי מבוטח?

אלה המבוטחים בביטוח נפגעי עבודה:

- עובד שכיר (חוץ משוטר, סוהר ועובד שירותי הביטחון).
- עובד עצמאי (כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי).
- מי שנמצא בהכשרה מקצועית או בשיקום מקצועי (במקום שאושר בתקנות הביטוח הלאומי).
- מי שנבחן לפי חוק החניכות או לפי חוק שירות התעסוקה (בשעת הבחינה בלבד).
- מי שמתאמן לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום.
- אסיר, עציר או חוסה במעון על-פי חוק הנוער, העובדים בעבודה שאינה מן השירותים הרגילים של מקום הימצאם.
- מי ששכרו נקבע על-פי החוק, כגון חבר כנסת.

תושבי ישראל העובדים בחוץ לארץ

א. **עובד שכיר**, תושב ישראל, העובד בחוץ לארץ, מבוטח בביטוח נפגעי עבודה, אם מעבידו תושב ישראל, וחווה העבודה ביניהם נקשר בישראל (אם לא נקשר חוזה העבודה בישראל, העובד מבוטח,

רק אם במקום העבודה בחוץ לארץ אין חובת ביטוח מפני פגיעה בעבודה).

עובד השוהה בחוץ לארץ יותר מ־5 שנים רצופות, על מעבידו לפנות אל מנהל אגף נפגעי עבודה במוסד לביטוח לאומי כדי להאריך את ביטוחו.

ב. **עובד עצמאי**, תושב ישראל, שנפגע בעבודה בחוץ לארץ, זכאי בתנאים מסוימים לגמלאות נפגעי עבודה.

בתנאים מסוימים תוכר כתאונת עבודה גם פגיעה שנפגע העובד העצמאי בשעת הנסיעה ועקב הנסיעה מישראל לחוץ לארץ או מחוץ לארץ לישראל.

עובד עצמאי וכן עובד לשעה בעבודה שאינה לצורך עסקו של המעביד - תיבדק זכאותם לגמלאות נפגעי עבודה, רק אם בזמן הפגיעה היו רשומים במוסד לביטוח לאומי (כעובד עצמאי או כעובד לשעה).

חובת תשלום דמי הביטוח

א. **עובד שכיר** - חובת תשלום דמי הביטוח בעדו מוטלת **על מעבידו**, ואין זכותו לגמלה נפגעת בשל חוב של המעביד בדמי ביטוח. העובד אצל כמה מעבידים, על כל אחד ממעבידיו לשלם בעדו את דמי הביטוח כאילו היה מעבידו היחיד.

ב. **עובד עצמאי** - וכן **עובד לשעה**, ו**עובד בישראל שמעבידו אינו תושב ישראל** - חובת תשלום דמי הביטוח מוטלת **עליהם**. אם יש חוב בדמי ביטוח בחשבונם, רשאי המוסד לביטוח לאומי שלא לשלם להם גמלה או לשלם להם גמלה מופחתת (הכול לפי סכום החוב וזמן הפיגור בתשלום).

ג. **מבוטחים כאמור שהגיעו לגיל הפרישה ומי שאינם תושבי ישראל**, ישלמו דמי ביטוח לענף נפגעי עבודה בלבד.

מהי פגיעה בעבודה?

פגיעה בעבודה, המזכה בגמלאות נפגעי עבודה, היא **תאונת עבודה או מחלת מקצוע**, כהגדרתן בחוק הביטוח הלאומי.

● **תאונת עבודה** - תאונה שאירעה למבוטח השכיר תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו; או תאונה שאירעה למבוטח העצמאי תוך כדי ועקב עיסוקו במשלח ידו (על המבוטח העצמאי להוכיח שנפגע תוך כדי עיסוקו ועקב עיסוקו במשלח ידו).

● **מחלת מקצוע** - מחלה שחלה בה המבוטח השכיר עקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו; או מחלה שחלה בה המבוטח העצמאי עקב עיסוק במשלח ידו.

המחלה תוכר כמחלת מקצוע, אם היא רשומה ברשימת מחלות המקצוע שבתקנות הביטוח הלאומי בזמן שחלה בה המבוטח.

עוד תיחשב לתאונת עבודה תאונה שאירעה למבוטח בנסיבות האלה:

1. בדרכו ממעונו (או מהמקום שהוא לן בו) אל העבודה, או מן העבודה אל מעונו, או ממקום עבודה אחד אל מקום עבודה אחר.

2. בשעת עבודתו במקום העבודה (או בסביבתו הקרובה ביותר) בזמן שעשה להצלת גוף או רכוש, או למניעת נזק לגוף או לרכוש.

3. בשעת עבודתו, מפגיעה (שלא עקב העבודה) שפגע בו אדם אחר בחפץ הנמצא במקום העבודה (או בסביבתו הקרובה ביותר שבה שהה לצורכי העבודה או שנמצא שם דרך קבע אף שלא לצורכי העבודה), ובלבד שלנפגע לא היה חלק בגרימת הפגיעה.

4. למבוטח השכיר - במקום שהוא או חבריו לעבודה סועדים בשעת הפסקה, שנקבעה על דעת המעביד ואינה עולה על 3 שעות, וכן בדרכו מן העבודה, אל אותו מקום, או בחזרה מאותו מקום אל העבודה.

5. למבוטח השכיר, חבר ועד העובדים של מקום עבודתו - וכן למבוטח, חבר ועד מושב עובדים - בשעת מילוי תפקידם זה ועקב מילוי התפקיד, וכן בדרכם למלא את התפקיד ובדרכם חזרה.

6. למבוטח השכיר - בדרכו מן העבודה או ממעונו אל מקום בחינה שהוא נבחן לפי חוק החניכות או לפי חוק שירות התעסוקה, או בדרכו חזרה ממקום הבחינה אל העבודה או אל מעונו.

גם תקיפה, תוך כדי ועקב העבודה, כולל תקיפה מינית, תיחשב כפגיעה בעבודה, אם היא גורמת לנזק גופני או נפשי, ומצריכה טיפול רפואי.

תאונה שאירעה למבוטח בדרכו (כאמור למעלה) **לא תיחשב לתאונת עבודה**, אם הפסיק המבוטח את דרכו המקובלת הפסקה של ממש או סטה ממנה סטייה של ממש, שלא לשם מילוי חובותיו כלפי מעבידו, והמבוטח העצמאי - שלא לשם עיסוקו במשלח ידו.

אבל תאונה שאירעה למבוטח בדרכו כאמור בסעיף 1 לעיל תיחשב לתאונת עבודה, אם הפסיק המבוטח את דרכו או סטה ממנה כדי לעשות אחד מאלה:

- א. כדי להתפלל תפילת בוקר בציבור בבית התפילה שהוא נוהג להתפלל בו.
- ב. כדי ללוות את ילדו אל הגנון, אל גן הילדים, אל מעון הילדים (או אל מקום אחר שאושר בתקנות הביטוח הלאומי), וכן כדי להחזירו משם.

תאונה שאירעה למבוטח בזמן שנהג ברשלנות ולא מילא אחר הוראה חוקית או הוראה של מעבידו בעניין עבודתו **לא תיחשב לתאונת עבודה**, אלא אם עקב אותה תאונה נפטר המבוטח, או נעשה נכה או לא מסוגל לעבוד 10 ימים לפחות, ולולא נהג ברשלנות היתה נחשבת התאונה לתאונת עבודה.

סוגי הגמלאות בביטוח נפגעי עבודה

- טיפול רפואי.
- דמי פגיעה.
- גמלת נכות מעבודה.
- שיקום מקצועי.

לבני משפחתו של מבוטח שנפטר עקב הפגיעה בעבודה:

- גמלת תלויים - קצבה או מענק.
- הכשרה מקצועית לאלמן/ה.
- דמי מחיה ליתומים.

מידע מפורט באתר האינטרנט:

ww.btl.gov.il / קצבאות והטבות / נפגעי עבודה

או בחוברת "זכויות בני משפחה של נפטר מתאונת עבודה" שניתן להשיג בסניפי הביטוח הלאומי.

זכויות מתנדבים

מתנדבים כהגדרתם בחוק הביטוח הלאומי, שנפגעו בשעת פעולת ההתנדבות ועקב פעולת ההתנדבות, וכן בדרכם אל מקום ההתנדבות ובחזרה ממנו, זכאים גם הם לגמלאות נפגעי עבודה.

מידע מפורט באתר האינטרנט:

ww.btl.gov.il / קצבאות / תגמולים למתנדבים

או בחוברת "זכויות מתנדבים".

2 | טיפול רפואי

מבוטח שנפגע בעבודה (מתאונת עבודה או ממחלת מקצוע) זכאי לטיפול רפואי חינום - **לריפוי** (לרבות אשפוז, תרופות ומכשירים), **להחלמה ולשיקום רפואי** - וכן לתשלום הוצאות הנסיעה אל מקום קבלת הטיפול הרפואי וממנו, והכול לפי הצורך ולפי האמור בתקנות הביטוח הלאומי.

אישור על אי־כושר לעבודה

מבוטח שהפסיק את עבודתו עקב הפגיעה, יקבל מקופת החולים **תעודה רפואית על אי כושר לעבודה** (תעודה רפואית לנפגע בעבודה).

את התעודה הרפואית יש למסור יחד עם התביעה לדמי פגיעה, לסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום מגוריו של המבוטח מוקדם ככל האפשר (לא יתקבל העתק או צילום של התעודה הרפואית, **אלא המקור בלבד**).

על המבוטח למלא אחר כל הוראות הרופא בדבר הטיפול הרפואי. אם לא עשה כן, רשאי המוסד לביטוח לאומי לשלול ממנו את זכותו לגמלאות נפגעי עבודה.

מתן הטיפול הרפואי

את הטיפול הרפואי יתנו למבוטח **קופות החולים בלבד** (שירותי בריאות כללית, קופ"ח לאומית, קופ"ח מאוחדת ומכבי שירותי בריאות). עזרה ראשונה (לרבות אשפוז ראשון) יתנו למבוטח גם מגן דוד אדום, בית חולים וכל רופא, הקרובים אל מקום הפגיעה (אבל המשך הטיפול יינתן בקופות החולים).

טיפולי שיניים יינתנו על ידי קופות החולים בלבד - לא יוחזר תשלום בגין טיפול שיניים פרטי.

הפניה לטיפול רפואי

הטיפול הרפואי יינתן בקופת החולים שבה היה חבר המבוטח בעת הפגיעה. לשם קבלת הטיפול על העובד השכיר לפנות לקופת חולים עם טופס הפניה מהמעסיק לקבלת טיפול רפואי לנפגע בעבודה (בל/250). המבוטח העצמאי יפנה לקופת החולים עם טופס בקשה לקבלת טיפול רפואי (בל/283). על סמך טופס הפניה תינתן למבוטח תעודת אי-כושר לנפגע בעבודה. ניתן להוריד את הטפסים מאתר האינטרנט של המוסד.

היקף הטיפול הרפואי

מי שהוכר כנפגע בעבודה על ידי המוסד לביטוח לאומי זכאי לריפוי, החלמה ושיקום רפואי, בכל הקשור לפגיעתו זו, ורק כשהצורך בטיפול הוא עקב הליקויים שהוכרו על ידי המוסד לביטוח לאומי והוועדה הרפואית.

הריפוי, כולל אשפוז, לרבות אשפוז סיעודי או טיפול סיעודי בבית הנפגע, תרופות, בדיקות רפואיות, צילומים, ניתוחים, אספקת מכשירים אורטופדיים, וכן אבזרים רפואיים אישיים וכל טיפול רפואי הנדרש לצורך ריפוי, החלמה ושיקום רפואי ומקצועי. בנוסף זכאי המבוטח להחזר הוצאות נסיעה אל מקום הטיפול וממנו, והכול לפי הצורך ולפי האמור בתקנות הביטוח הלאומי.

הזכויות לטיפול רפואי כוללות:

- פטור מתשלום או החזר תשלום בעבור תרופות וצילומים
- פטור מתשלום בעבור ביקור אצל רופא מקצועי
- פטור מתשלום בעבור טופס התחייבות (טופס 17)
- החזר הוצאות נסיעה לצורך קבלת טיפול רפואי לפי התעריפים המקובלים בתחבורה הציבורית, אם רופא הקופה קבע שמצב בריאותך אינו מאפשר שימוש בתחבורה ציבורית, אתה זכאי להחזר על נסיעה באמצעי תחבורה אחרים (מונית או אמבולנס).
- אם רופא הקופה קבע שיש לך צורך בנעליים אורטופדיות, תהיה זכאי להחלפתן פעם בשנה.

אופן מתן הטיפול הרפואי

על פי החוק, הטיפול הרפואי לנפגע בעבודה ניתן רק **באמצעות קופת החולים שבה הוא היה חבר בעת הפגיעה**, לכן נפגע בעבודה אינו זכאי לטיפול רפואי שלא באמצעות קופת חולים (טיפול רפואי פרטי), חוץ מהמקרים האלה:

1. עזרה רפואית ראשונה ודחופה, כאשר אין באפשרותו לקבל את הטיפול במסגרת קופת החולים.

2. החזר תשלום בגין טיפול שיניים - בתנאים האלה:

- רופא קופת חולים (רופא השירות) קובע מהו טיפול השיניים הסביר בהתאם לפגיעה.

- החזר ההוצאות יהיה לפי תעריף קופת החולים.

רצוי לתאם את טיפולי השיניים עם קופת החולים לפני ביצועם כדי לדעת מראש אלו טיפולים ימומנו על ידי הקופה, ומה גובה החזר שיהיה זכאי לו לפי תעריף הקופה.

3. טיפול רפואי שלא באמצעות קופת החולים ובלבד שהקופה הסכימה מראש ובכתב לממן את הטיפול, על אף שלא בוצע במתקניה.

לתשומת הלב,

המוסד לביטוח לאומי אינו מממן ישירות את הוצאות הטיפול הרפואי, לכן בכל דרישה בגין טיפול רפואי, על הנפגע לפנות למרפאת קופת החולים שבה הוא חבר.

איכות הטיפול הרפואי

קופת החולים מחויבת לתת שירותי רפואה לנפגע בעבודה על פי מיטב הידע המקצועי, השירותים והמכשור הקיימים במערכת הרפואה הציבורית בארץ, באיכות סבירה ובהתאם לצורך הרפואי.

ערעור על היקף הטיפול הרפואי

על פי התקנות, היקף הטיפול הרפואי נקבע על ידי רופא קופת החולים. באפשרות הנפגע לערער על החלטת רופא הקופה, לפני המוסד לביטוח לאומי.

פינוי והעברה על ידי אמבולנס ביום הפגיעה

כאמור, הטיפול הרפואי ניתן על ידי קופת חולים בלבד, והחזר ההוצאות מתבצע ישירות על-ידיה.

המוסד לביטוח לאומי מממן במישרין רק את הוצאות הפינוי וההעברה על ידי אמבולנס **ביום הפגיעה בלבד**. לכן אם הנפגע פונה על ידי אמבולנס ביום הפגיעה, עליו לפנות למחלקת נפגעי עבודה במוסד לביטוח לאומי בסניף מגוריו למימון הוצאות הפינוי.

אם הנפגע פונה על ידי אמבולנס שלא ביום הפגיעה - על קופת החולים לשאת בהוצאות הפינוי, בכפוף לכללים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה (לרבות אשפוז ראשון) יגישו גם מגן דוד אדם, בית חולים וכל רופא, הקרובים אל מקום הפגיעה (אבל המשך הטיפול יינתן בקופת החולים).

3 דמי פגיעה

דמי פגיעה הם תשלום שהמוסד לביטוח לאומי משלם למבוטח שנפגע בעבודה (מתאונת עבודה או ממחלת מקצוע), **ועקב כך הוא אינו מסוגל לעבוד** לא בעבודתו ולא בעבודה מתאימה אחרת (הכול על-פי אישור רפואי).

תשלום דמי הפגיעה

דמי הפגיעה באים לפצות את המבוטח על אובדן שכר או הכנסה עקב הפגיעה בעבודה, והם משולמים בעד פרק הזמן שלא עבד למעשה בכל עבודה ונזקק לטיפול רפואי, **ולכל היותר בעד 13 שבועות** (91 ימים), הנמנים ממחרת יום הפגיעה.

בעד יום הפגיעה לא ישולמו דמי פגיעה (למבוטח השכיר ישלם המעביד את שכר אותו היום). בעד שני הימים הראשונים שלאחר יום הפגיעה ישולמו דמי פגיעה רק למבוטח שלא היה מסוגל לעבוד 12 ימים לפחות מלבד יום הפגיעה.

● **למבוטח שכיר** - המוסד משלם למבוטח את דמי הפגיעה במלואם (בהתאם לכללים הרשומים למעלה), וגובה מהמעסיק את התשלום ששילם למבוטח בעד 12 הימים הראשונים (חוץ ממעסיק של עובד במשק בית).

● **למבוטח עצמאי** - לא ישולמו כלל דמי פגיעה בעד 12 ימי הזכאות הראשונים.

למי שעבד באופן חלקי בתקופת אי-הכושר ישולמו דמי פגיעה מופחתים (ראה עמ' 14), ובכל מקרה לא ישולמו דמי פגיעה ליותר מ-8 שעות ביום.

תשלום דמי הפגיעה באמצעות המעביד

על-פי הרשאה מיוחדת מהמוסד לביטוח לאומי רשאי המעביד לשלם דמי פגיעה לעובדיו במקום המוסד לביטוח לאומי או בשם המוסד לביטוח לאומי (תקנה 22 לתקנות בדבר ביטוח מפני פגיעה בעבודה).

דמי הפגיעה שישלם המעביד לא יפחתו מדמי הפגיעה המגיעים לעובד על פי החוק.

עובד שמעבידו קיבל הרשאה לשלם דמי פגיעה לעובדיו, אינו זכאי לדמי פגיעה מן המוסד לביטוח לאומי.

תשלום דמי פגיעה למקבל קצבאות נוספות במוסד

- מבוטח הזכאי בעד פרק זמן אחד גם לדמי פגיעה בעבודה וגם לתגמולי מילואים, יבחר באחת משתי הגמלאות.
- בעד פרק הזמן שהמבוטח זכאי לדמי פגיעה בעבודה, לא יהיה זכאי לדמי אבטלה.
- דמי הפגיעה המשולמים לנפגע נחשבים כהכנסה בבחינת הזכאות להבטחת הכנסה.

תשלום דמי פגיעה לנפגע בחוץ לארץ

תושב ישראל שנפגע בעבודה בחוץ לארץ, ומתמלאים בו תנאי הזכאות לגמלאות נפגעי עבודה כאמור בעמ' 2, ישלח תביעה לדמי פגיעה אל המוסד לביטוח לאומי במישורין או באמצעות הקונסוליה של ישראל בארץ שהוא שוהה בה.

דמי הפגיעה ישולמו לזכות חשבון הבנק של המבוטח בישראל (לפי הרשום בתביעתו).

מבוטח שקיבל דמי פגיעה ונעשה נכה עקב הפגיעה בעבודה, רשאי להגיש תביעה לקצבת נכות מעבודה (ר' פרק 4: קצבת נכות מעבודה). לאחר שתיקבע לו דרגת נכות מעבודה, לא יהיה זכאי עוד לתשלום דמי פגיעה בעד אותה פגיעה (גם אם עדיין לא קיבל את מלוא דמי הפגיעה).

תנאי הזכאות לדמי פגיעה

נפגע בעבודה יהיה זכאי לתשלום דמי פגיעה בהתקיים התנאים האלה:

1. הוא המציא תעודה רפואית מהרופא המטפל או ממרפאת תאונות עבודה, שבה צוינה התקופה שהוא אינו מסוגל לעבוד.
2. התובע לא עבד למעשה בתקופה האמורה.

אינם זכאים לדמי פגיעה

- מבוטח שעבד למעשה בתקופת אי-הכושר שנקבעה בתעודה הרפואית.

- מבוטח שנפגע בזמן שהיה בשיקום מקצועי או בהכשרה מקצועית, ולא נגרע מהכנסתו מעבודה עקב הפגיעה.
- אסיר, עציר או חוסה במעון על־פי חוק הנוער.
- עובד זר ששווה בארץ שלא כחוק.

שיעור דמי הפגיעה ליום

למבוטח שכיר ולמבוטח עצמאי - **75% מהכנסתו החייבת בדמי הביטוח** ב־3 החודשים, שקדמו ליום שבו הפסיק את עבודתו בשל הפגיעה, לחלק ב־90 ועד למקסימום דמי הפגיעה ליום (**מקסימום דמי הפגיעה ליום - 1,009.25 ש"ח באפריל 2010**).

ניכויים מדמי הפגיעה

מדמי הפגיעה מנוכים מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.

חישוב דמי הפגיעה

למבוטח השכיר

דמי הפגיעה מחושבים לפי שכרו החייב בתשלום דמי ביטוח - לרבות שכר שעות נוספות ושכר פרמיות ומענקים (כגון ביגוד, הבראה, משכורת 13).

מבוטח שב־3 החודשים שקדמו למועד שבו הפסיק את עבודתו עקב הפגיעה, לא קיבל שכר מלא בגלל היעדרות מן העבודה (עקב מחלה, תאונה, שביתה, חופשה, שירות בצה"ל, ימי אבל במשפחה וכיוצ"ב), ויש בידו האישורים המתאימים, יושלם שכרו לשכר מלא, לצורך חישוב דמי הפגיעה.

תביעה להפרשים - מבוטח שכיר שלאחר הגשת התביעה, שילם לו המעסיק הפרשי שכר (כמו דמי הבראה, ביגוד או בונוס), המשפיעים על הכנסתו ב־3 החודשים שקדמו לפגיעה - יגיש למוסד לביטוח לאומי תביעה לתשלום הפרשים לדמי פגיעה.

למבוטח השכיר שהוא גם עובד עצמאי

אם נפגע במהלך עבודתו כשכיר, יחושבו דמי הפגיעה לפי שכרו מן העבודה השכירה. הכנסותיו כעובד עצמאי יובאו בחשבון, רק אם בזמן הפגיעה בעבודה היה רשום במוסד לביטוח לאומי כעובד עצמאי ושילם את דמי הביטוח במועד.

למבוטח העצמאי

דמי הפגיעה מחושבים לפי הכנסתו בשנת המס השוטפת, שעל־פיה חושבו דמי הביטוח בעד שלושת החודשים שקדמו ל־1 בחודש שבו הפסיק את עבודתו עקב הפגיעה.

למבוטח שנפגע בזמן שהיה בהכשרה מקצועית או בשיקום מקצועי

ובשלושת החודשים שקדמו ליום שבעדו מגיעים לו לראשונה דמי פגיעה, היו לו גם הכנסות מעבודה שכירה או מעבודה עצמאית, יחושבו דמי הפגיעה לפי הכנסותיו מעבודה שכירה או מעבודה עצמאית, או לפי ההכנסה שעל־פיה חושבו דמי הביטוח בהכשרה המקצועית בשלושת החודשים כאמור - הכול לפי הסכום הגדול יותר.

דמי פגיעה מופחתים

מבוטח שכיר או מבוטח עצמאי, שעקב הפגיעה בעבודה נגרם להם אי־כושר חלקי לעבודה, על־פי אישור רפואי מקופת חולים, וצמצמו את מספר שעות עבודתם - ישולמו להם דמי פגיעה מופחתים, בהתאם לאישור הרפואי, ובכל מקרה לא ישולמו דמי פגיעה ליותר מ־8 שעות ליום. דמי פגיעה מופחתים ישולמו גם למבוטחים שחזרו לעבודה חלקית בתקופה שנקבע להם אי־כושר מלא לעבודה.

על המבוטח העצמאי לשלם דמי ביטוח גם בעד פרק הזמן שהוא מקבל דמי פגיעה.

המבוטח השכיר - מעבידו אינו חייב לשלם דמי ביטוח בעבורו בעד פרק הזמן שהוא מקבל דמי פגיעה, אלא רק מהסכום העולה על הסכום ששולם לו כדמי פגיעה.

אופן הגשת תביעה לדמי פגיעה

כדי לקבל דמי פגיעה יש למלא טופס מיוחד **"תביעה לתשלום דמי פגיעה בעבודה והודעה על פגיעה בעבודה"**, ולשלוח אותו בתוך 12 חודשים מיום הפגיעה. הגשת התביעה לאחר המועד הזה, עלולה לפגוע בזכות לגמלה, כולה או חלקה. את הטופס אפשר לקבל בסניפי המוסד ובאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי: www.btl.gov.il.

קרא בעיון את דברי ההסבר שעל גבי טופס התביעה. אם תמלא את התביעה במדויק, תימנע עיכוב בטיפול בה.

בטופס התביעה יתאר הנפגע את הפגיעה ונסיבותיה, ירשום את תאריך הפסקת עבודתו עקב הפגיעה (אם כבר חזר לעבודה, ירשום גם את תאריך שובו לעבודה, ופרטים על הטיפול הרפואי שקיבל), ויחתום על התביעה במקום המיועד לכך. **מבוטח שכיר** ימסור את טופס התביעה למעבידו. המעביד יאשר את נסיבות הפגיעה, יפרט את שכרו של המבוטח בכל אחד מארבעת החודשים שקדמו למועד שבו הפסיק את עבודתו עקב הפגיעה (לרבות חודש הפסקת העבודה), ויחתום במקום המיועד לכך בטופס.

מבוטח עצמאי יצהיר בטופס התביעה על פרק הזמן, שלא עבד כלל או צמצם את עבודתו עקב הפגיעה.

רשימת המסמכים הנלווים לתביעה בעמוד הבא.

לטופס התביעה יש לצרף את המסמכים האלה:

- תעודה רפואית מקופת חולים ("שירות רפואי מוסמך") על אי־כושר לעבודה (יש למסור את המקור).

- טופס ויתור על סודיות רפואית, (דף אחרון בטופס התביעה לדמי פגיעה).

- אם הפגיעה נגרמה מתאונת דרכים יש לצרף דו"ח משטרה, צילום תעודת ביטוח והעתק מהתביעה לחברת הביטוח.

- **מבוטח שכיר**, שמסיבות שאינן תלויות בו (מחלה, אבטלה, מילואים וכד') נעדר מן העבודה ברבע השנה שקדם להפסקת עבודתו עקב הפגיעה, יצרף אל טופס התביעה אישורים על ימי היעדרותו מן העבודה.

- **מבוטח שכיר** שעבד בכמה מקומות עבודה בשלושת החודשים שקדמו להפסקת עבודתו עקב הפגיעה, יצרף אל טופס התביעה תלושי משכורת או אישורי שכר מכל מקומות העבודה.

המוסד לביטוח לאומי רשאי להשהות את הטיפול בתביעה לדמי פגיעה עד שיימסרו לו כל הפרטים וכל המסמכים הנדרשים להחלטה, וכן לדחות את התביעה, אם לא יימסרו כל הפרטים.

תביעה שתוגש ללא חתימת התובע, נראה אותה כאילו לא הוגשה, ותוחזר לתובע.

מבוטח המקבל את דמי הפגיעה ממעבידו, התביעה תוגש באמצעות המעביד.

אם בגין הפגיעה בעבודה תבע המבוטח גם פיצויים מצד שלישי שאינו מעסיקו (כגון מזיק אחר או חברת ביטוח), עליו להודיע זאת למוסד לביטוח לאומי.

תשלום דמי הפגיעה

אישר המוסד לביטוח לאומי את התביעה, ישולמו דמי הפגיעה לזכות חשבון הבנק של המבוטח (לפי הרשום בתביעתו).

דחה המוסד לביטוח לאומי את התביעה, תישלח אל המבוטח הודעה על הדחייה ועל סיבותיה.

ערעור על החלטת המוסד

על החלטת המוסד לביטוח לאומי אפשר לערער לפני בית הדין האזורי לעבודה. את הערעור ("תובענה") יש למסור לבית הדין בתוך 12 חודשים מיום קבלת ההודעה הכתובה של המוסד לביטוח לאומי בדבר החלטתו (כתובות בתי הדין לעבודה בעמ' 36).

מי שנדחתה תביעתו לדמי פגיעה, והוא מבקש לערער על ההחלטה הזאת לפני בית הדין לעבודה, רשאי לבקש **סיוע משפטי חינם** מלשכת הסיוע המשפטי שליד משרד המשפטים שבאזור מגוריו. את הבקשה לסיוע משפטי יש למסור בטופס מיוחד, שאפשר לקבלו בסניף המוסד לביטוח לאומי, במזכירות בית הדין לעבודה ובלשכה לסיוע משפטי (כתובות הלשכות לסיוע משפטי בעמ' 37).

קצבת נכות מעבודה 4

קצבה או מענק ל"נכה עבודה"

נכה עבודה - מבוטח שעקב פגיעה בעבודה נפגע כושרו לעבוד, והוא אינו מסוגל לעשות עבודה, שבן־גילו ומינו מסוגל לעשותה - רשאי להגיש תביעה לגמלת נכות מעבודה (רשאי להגיש תביעה גם מי שחזר לעבודה בתום פרק הזמן, ששולמו לו דמי פגיעה).

המועד להגשת התביעה

את טופס התביעה לקצבת נכות מעבודה יש למסור לסניף המוסד לביטוח לאומי, הסמוך למקום המגורים.

את הטופס ניתן לקבל בכל סניפי הביטוח הלאומי, וכן באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי - www.btl.gov.il.

יש להגיש את התביעה תוך 12 חודשים ממועד הפגיעה. הגשת התביעה במועד מאוחר יותר עלולה לפגוע בזכות לגמלה, כולה או חלקה.

רצוי למסור את התביעה לנכות סמוך לתום תקופת תשלום דמי הפגיעה.

תחילת הזכאות

הזכאות לקצבת הנכות נקבעת מסיום התקופה שבעדה שולמו לך דמי הפגיעה. אם לא שומו לך דמי פגיעה, זכאותך תיקבע ממחרת יום הפגיעה.

אם חלית במחלת מקצוע, תתחיל זכאותך מסיום התקופה שבעדה שולמו לך דמי הפגיעה, ואם לא איבדת את כושרך לעבודה, תתחיל זכאותך מהיום שבו, לדעת הוועדה, נוצרה הנכות עקב מחלת המקצוע.

תהליך הטיפול בתביעה לנכות מעבודה

בדיקה בוועדה רפואית

מבוטח שהגיש תביעה לקצבת נכות מעבודה יוזמן לוועדה רפואית (רופא אחד או שני רופאים, שאינם עובדי המוסד לביטוח לאומי, והם מומחים בפגיעות מסוג פגיעתו של המבוטח).

הוועדה הרפואית תבדוק, אם נכותו של המבוטח היא תוצאה מן הפגיעה בעבודה, ובאיזו מידה היא תוצאה ממנה, ותקבע את דרגת נכותו מעבודה (ראה להלן). בשעת הצורך תשתף הוועדה בדיוניה יועץ רפואי, או תדרוש מן המבוטח להיבדק בדיקות נוספות.

על המבוטח להתייצב לפני הוועדה הרפואית במועד ובמקום הרשומים בהזמנה, להציג לפני הוועדה את תעודת הזהות שלו ואת כל המסמכים הרפואיים שבידו, ולמלא אחר כל הוראות הוועדה.

אם המבוטח אינו יכול לבוא לישיבת הוועדה הרפואית, עליו להודיע זאת מבעוד מועד למזכיר הוועדות הרפואיות בסניף המוסד לביטוח הלאומי הרשום בהזמנה.

מבוטח שלא התייצב פעמיים ברציפות לפני הוועדה הרפואית במועד שנקבע בהזמנה, בלי סיבה מניחה את הדעת, או לא מילא אחר ההוראות, שמסרה לו הוועדה הרפואית בנוגע לקביעת דרגת נכותו, יידרש לשלם למוסד את ההוצאות שנגרמו לו. לא שילם הנפגע את סכום ההוצאות בתוך 45 יום, תידחה בקשתו לקצבת נכות מעבודה. הגשת בקשה חדשה תהיה כרוכה בתשלום ההוצאות על-פי דרישת המוסד.

קביעת דרגת הנכות

הוועדה הרפואית קובעת את דרגת הנכות מעבודה לפי רשימת המבחנים הרפואיים לדרגות הנכות שבתקנות הביטוח הלאומי. ברשימה שבתקנות מופיע אחוז נכות לצד כל ליקוי רפואי.

רשימת הליקויים הרפואיים מופיעה באתר הביטוח
הלאומי:

www.btl.gov.il / חקיקה / ספר המבחנים.

בזמן קביעת דרגת הנכות מעבודה לא תתחשב הוועדה הרפואית בליקוי, שהיה למבוטח לפני הפגיעה בעבודה שמדובר בה ובליקוי, שנגרם למבוטח לאחר הפגיעה הזאת, והוא אינו תוצאה ישירה ממנה.

צירוף נכויות

נכה עבודה שנקבעו לו כמה דרגות נכות עקב כמה פגיעות בעבודה, רשאי לבקש "צירוף נכויות" - קבלת קצבה לפי שיעור הנכות הכוללת בגין כל הנכויות שצורפו. זכאותו לצירוף נכויות תיבדק, אם כתוצאה מכל הנכויות הכנסתו מעבודה הצטמצמה ב-50% או יותר, ואם כתוצאה מכל הנכויות יהיה זכאי לקצבה במקום מענק, או להגדלת שיעור הנכות ל-100%.

דרגת נכות זמנית

אם נראה לוועדה הרפואית, שמצבו של הנכה אינו קבוע ועשוי להשתנות, היא רשאית לקבוע לו דרגת נכות זמנית (דרגה זמנית של נכות מעבודה או דרגת נכות מעבודה לזמן מוגבל).

דרגה זמנית של נכות מעבודה תיקבע לכל היותר לשנה אחת קדימה, בתום התקופה יוזמן הנכה לשוב ולהתייצב לפני ועדה רפואית.

דרגת נכות ל"נכה נזקק"

נפגע שנקבעה לו דרגת נכות זמנית נמוכה מ-100%, ועקב נכותו הוא אינו מסוגל לעבוד בעבודה כשלהי וגם אין לו הכנסה מעיסוק כלשהו, עשוי להיות זכאי לדרגת נכות זמנית בשיעור של 100%. הדרגה תיקבע לתקופה של עד 4 חודשים. לשם כך הנפגע צריך להגיש תביעה ל"נכה נזקק", וההחלטה תינתן על ידי "ועדת רשות", שכוללת פקיד תביעות, עובד שיקום ורופא.

הגדלת דרגת נכות לנפגע שאינו מסוגל לחזור לעבודה ("תקנה 15")

כאשר לנפגע נקבעת דרגת נכות לצמיתות, בודקת הוועדה אם הנכות

שנגרמה לו מהפגיעה בעבודה משפיעה על היכולת שלו לחזור לעבודה שעבד בה לפני הפגיעה, ובנוסף לכך אם הנכות גרמה לירידה קבועה של יותר מ־20% מהכנסותיו.

במקרים אלה הוועדה יכולה להגדיל את דרגת הנכות לצמיתות עד מחצית מדרגת הנכות שנקבעה לו.

לדוגמה:

אם נקבעה לו דרגת נכות לצמיתות בשיעור 30%, הוועדה יכולה להגדיל את דרגת נכותו עד ל-45%.

ההחלטה על הגדלת דרגת נכות על פי תקנה 15 היא בסמכות הוועדה הרפואית. במקרים מסוימים הוועדה יכולה לקבל חוות דעת של "ועדת רשות", שכוללת פקיד תביעות, עובד שיקום ורופא.

בדרגת נכות רפואית בשיעור 20% ויותר, העתק מהמלצת "ועדת הרשות" נשלח לנבדק.

ערעור על החלטת הוועדה הרפואית

על החלטת הוועדה הרפואית בדבר דרגת הנכות מעבודה אפשר לערור לפני הוועדה הרפואית לעררים. את הערר, בצירוף נימוקים, יש למסור בכתב בתוך 60 יום מיום קבלת ההודעה על החלטת הוועדה הרפואית.

גם המוסד לביטוח לאומי רשאי לערור על החלטת הוועדה הרפואית לפני הוועדה הרפואית לעררים.

הוועדה הרפואית לעררים

בוועדה הרפואית לעררים שלושה רופאים מומחים, שאינם עובדי המוסד לביטוח לאומי. הוועדה הרפואית לעררים רשאית לאשר את החלטת הוועדה הרפואית (הראשונה), לשנותה או לבטלה, בין שנתבקשה לעשות כן ובין שלא נתבקשה, בין שהמערער הוא הנפגע ובין שהוא המוסד.

בערעור שמוגש עלידי הנפגע, אם מחליטה הוועדה הרפואית לעררים להקטין את דרגת הנכות שנקבעה עלידי הוועדה הרפואית הראשונה, עליה לעצור את הדיון וליידע את הנפגע.

החלטת הוועדה הרפואית לעררים סופית, ואין לערער עליה אלא בשאלה משפטית בלבד לפני בית הדין האזורי לעבודה (ראה כתובות בתי הדין לעבודה בעמ' 36). את הערעור יש למסור לבית הדין בכתב בתוך 60 יום מיום קבלת ההודעה על החלטת הוועדה הרפואית לעררים.

דיון מחודש בדרגת הנכות

דיון מחודש עקב החמרה במצב הרפואי

- נכה עבודה בעל דרגת נכות, שהייתה החמרה במצבו, רשאי לבקש קביעה מחודשת של דרגת נכותו, ובלבד שעברו 6 חודשים מן הקביעה האחרונה של דרגת הנכות*, ויש בידו תעודה רפואית המאשרת שמצבו הוחמר והחמרה היא תוצאה מן הפגיעה בעבודה, שלאחריה נקבעה דרגת הנכות. לא תתקבל אלא תעודה מאת רופא שהוסמך לכך על ידי קופת החולים.

- רופא מוסמך של המוסד לביטוח לאומי רשאי אף הוא לבקש בדיקה מחודשת של נכה עבודה בעל דרגת נכות, אם עברו 6 חודשים מן הקביעה האחרונה של דרגת הנכות. אם הנכה לא התייצב לבדיקה המחודשת בלי סיבה מניחה את הדעת, רשאי המוסד לביטוח לאומי להפסיק את תשלום הגמלה לנכה עד שיתייצב לבדיקה.

מבוטח שהוזמן לוועדה הרפואית, לוועדה רפואית לעררים, ליועץ רפואי או לבדיקות אחרות לקביעת דרגת נכותו מעבודה, ישלם לו המוסד לביטוח לאומי - לפי דרישתו - את ההוצאות שהיו לו עקב ההזמנה (הוצאות נסיעה, כלכלה ולינה, וכן פיצוי על הפסד שכר עבודה), והכול לפי הכללים ולפי התעריפים שנקבעו בתקנות.

דיון מחודש עקב ירידה ניכרת בהכנסות

נכה עבודה בעל דרגת נכות יציבה בשיעור של 20% לפחות, רשאי לבקש הגדלה של דרגת נכותו, אם עקב הפגיעה בעבודה חלה ירידה ניכרת בהכנסותיו. את הבקשה יש להגיש, אם חלפו 12 חודשים מהקביעה האחרונה של דרגת הנכות, ולא יותר מ־60 חודשים.

---

* בהסכמת רופא מוסמך של המוסד אפשר לדון בקביעה מחודשת של דרגת הנכות לפני תום 6 החודשים האלה.

שיעורי קצבת הנכות מעבודה

קצבת נכות מעבודה

- **נכה עבודה שדרגת נכותו 100%** יקבל קצבה חודשית בסכום דמי הפגיעה המגיעים לו ליום כפול 30 (מקסימום קצבת הנכות מעבודה 30,278 ש"ח לחודש* למבוטח השכיר ולמבוטח העצמאי).
- **נכה עבודה שדרגת נכותו 20%-99%**, יקבל קצבה חודשית בשיעור אחוזי דרגת נכותו מסכום הקצבה, שהיה מקבל אילו היתה דרגת נכותו 100%. למשל: מי שדרגת נכותו 50% יקבל קצבה בסכום חצי הקצבה, שהיה מקבל אילו היתה דרגת נכותו 100%.
- **נכה עבודה שדרגת נכותו מ' 9% ונמוכה מ' 20%**, והיא דרגת נכות זמנית, יקבל אף הוא קצבה חודשית בשיעור אחוזי דרגת נכותו מסכום הקצבה, שהיה מקבל אילו היתה דרגת נכותו 100%.

מענק נכות מעבודה

- **נכה עבודה שדרגת נכותו מ' 9% ונמוכה מ' 20%**, והיא דרגת נכות קבועה, יקבל מענק חד-פעמי בסכום של קצבה חודשית כפול 43. אם לאחר שקיבל את המענק, הוחמר מצבו, ונקבעה לו דרגת נכות בשיעור של 20% ומעלה, יקבל קצבה חודשית, וסכום המענק העודף ינוכה מן הקצבה.
- **נכה עבודה שדרגת נכותו נמוכה מ' 9% אינו זכאי לכל תשלום.**

הכנסה (מעבודה או מכל מקור אחר) שיש למקבל גמלת הנכות מעבודה אינה משפיעה על שיעור הגמלה המגיעה לו.

קצבת הנכות מעבודה משתנה כל שנה ב־1 בינואר בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן.

* כל הסכומים נכונים לאפריל 2010.

גמלה מוגדלת לנכה צעיר

מענק מוגדל

מבוטח (חוץ מבן קיבוץ) שנפגע בעבודה לפני שמלאו לו 21 שנים, והוא זכאי למענק נכות חד-פעמי מעבודה (כאמור למעלה), ישולם לו מענק בשיעור מוגדל, כאילו היתה הכנסתו החודשית בסכום השכר הממוצע - 8,015 ש"ח באפריל 2010.

קצבה מוגדלת

מבוטח (חוץ מבן קיבוץ) שנפגע בעבודה לפני שמלאו לו 18 שנים, והוא זכאי לקצבת נכות חודשית מעבודה, תוגדל קצבתו במלאת לו 18 שנים, ותשוב ותוגדל במלאת לו 21 שנים.

במלאת לו 18 שנים תשולם לו קצבה מוגדלת כאילו היתה הכנסתו החודשית 80% מן השכר הממוצע; במלאת לו 21 שנים תשולם לו (וכן למי שנפגע בעבודה לאחר שמלאו לו 18 שנים וקודם שמלאו לו 21 שנים) קצבה מוגדלת כאילו היתה הכנסתו החודשית בסכום השכר הממוצע.

השלמת הכנסה לנכה בעל הכנסה נמוכה

מקבל קצבת נכות חודשית מעבודה, שהכנסתו והכנסת בן זוגו נמוכות, רשאי לתבוע השלמת הכנסה (על-פי חוק הבטחת הכנסה). את התביעה יש למסור למחלקת הבטחת הכנסה בסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים.

קצבה מופחתת לנכה במוסד

נכה שנמצא עקב הפגיעה בעבודה במקום שנותנים לו לינה וכלכלה, והוא זכאי לקצבת נכות חודשית מעבודה, תשולם לו קצבה מופחתת כל זמן שהוא נמצא באותו מקום (הניכוי מן הקצבה לא יעלה על הוצאות כלכלתו במקום).

ניכויים מקצבת נכות מעבודה

ניכוי חובות

המוסד לביטוח לאומי רשאי לקזז מקצבת הנכות מעבודה חוב בדמי ביטוח, שחייב המבוטח, מקדמות או מפרעות, שקיבל המבוטח על חשבון הקצבה או על חשבון גמלאות אחרות, סכומים ששולמו למבוטח בטעות או שלא כדין, וכן דמי מזונות המגיעים ממנו לפי פסק דין של בית משפט או בית דין מוסמך.

מי שקיבל **גמלה להבטחת הכנסה** (על־פי חוק הבטחת הכנסה) בעד זמן, שמגיעה לו קצבת נכות מעבודה למפרע, רשאי המוסד לביטוח לאומי לנכות מסכום קצבת הנכות מעבודה את סכום הגמלה להבטחת הכנסה שקיבל בעד אותו הזמן.

ניכוי על־פי חוק ביטוח בריאות

קצבאות נכות מעבודה חייבות בניכוי דמי ביטוח בריאות. סכום הניכוי נכון לאפריל 2010, למבוטח עד גיל פרישה - 95 ש"ח. מעל גיל זה יהיה סכום הניכוי 180 ש"ח.

פטורים מתשלום דמי ביטוח בריאות מקצבאות:

1. אישה נשואה.
2. תושב חוץ, שטחים, אוטונומיה.
3. ילד עד גיל 18.
4. חייל בשירות סדיר.
5. עובד שכיר, עצמאי (עד גיל זקנה).
6. לא־עובד המשלם דמי ביטוח.
7. מקבל פנסיה מוקדמת (חוץ מנכה בשיעור 100%).

פטור מתשלום דמי ביטוח

- מקבל קצבת נכות מעבודה, שאין לו כל הכנסה אחרת, פטור מתשלום דמי ביטוח בעד הזמן שמגיעה לו הקצבה.
- מקבל קצבת נכות מעבודה, שנקבעה לו דרגת נכות יציבה מעבודה בשיעור של 100%, פטור מתשלום דמי ביטוח בעד הזמן, שמגיעה לו הקצבה, גם אם יש לו הכנסה אחרת. אבל אם הוא עובד עצמאי, ישלם דמי ביטוח נפגעי עבודה; ואם הוא עובד שכיר, ישלם בעדו המעסיק דמי ביטוח נפגעי עבודה ודמי ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד.

הפחתת גמלה, השהייתה או שלילתה

המוסד לביטוח לאומי רשאי להפחית, להשהות או לשלול גמלת נכות מעבודה, אם הפר הנכה בלא צידוק מספיק הוראה של רופא מוסמך, שנועדה לזרז את החלמתו, להשיב לו את כושר העבודה או להפחית את דרגת נכותו, וכן אם הפר הוראות, שניתנו לו על-פי החוק בנוגע לשיקומו המקצועי.

ניכויים מן הקצבה לטובת ארגון נכי תאונות עבודה

נכה עבודה שנקבעה לו דרגת נכות יציבה מעבודה, רשאי המוסד לביטוח לאומי לנכות מקצבתו דמי חברות ב"ארגון נכי תאונות עבודה בישראל", וכן תשלום לקרן לעזרה הדדית של הארגון ודמי השתתפות בביטוח חיים הדדי שסידר הארגון.

המתנגד לניכוי יודיע זאת בכתב למוסד לביטוח לאומי. הניכוי ייפסק בתום חודש מיום קבלת הודעת הנכה.

מידע על "ארגון נכי תאונות עבודה ואלמנות נפגעי עבודה בישראל" ראה בעמ' 35.

סמל ותעודה

נכה עבודה שנקבעה לו דרגת נכות יציבה מעבודה בשיעור של 20% ומעלה, יעניק לו המוסד לביטוח לאומי סמל מיוחד ותעודת נכה עבודה (את הסמל רשאי לענוד הנכה בלבד).

תשלום קצבת נכות מעבודה

- **קצבת הנכות מעבודה** משולמת ב־28 בחודש (בעד אותו החודש) לזכות חשבון הבנק של הזכאי לה (בטופס התביעה לקצבה יש לרשום את שם הבנק וכתובתו, ואת מספר החשבון).
- **מענק הנכות מעבודה** וכל תשלום חד־פעמי אחר משולמים אף הם לזכות חשבון הבנק של הזכאי להם, לפי הרשום בטופס התביעה לקצבה.
- חבר קיבוץ או מושב שיתופי רשאים לבקש שקצבתם תשולם לחשבון הקיבוץ או המושב השיתופי.
- הנמצא במוסד, ועיקר החזקתו בו על חשבון גוף ציבורי, תחולק קצבתו בינו ובין הגוף הציבורי ובין התלויים בו.
- אם לדעת המוסד לביטוח לאומי אין הנכה יכול לגבות את הקצבה, תשולם קצבתו למי שימנה המוסד לביטוח לאומי לקבל אותה (הודעה על כך תימסר לנכה מראש).

תשלום הקצבה לשוהה בחוץ לארץ

- מקבל קצבת נכות מעבודה השוהה בחוץ לארץ לתקופה של **עד 6 חודשים**, תשולם קצבתו לזכות חשבון הבנק שלו בישראל.
- מקבל קצבת נכות מעבודה, השוהה בחוץ לארץ **יותר מ־6 חודשים**, יודיע בכתב למוסד לביטוח לאומי על נסיעתו. בתנאים מיוחדים יוסיף המוסד לביטוח לאומי לשלם לו את הקצבה לזכות חשבון הבנק שלו בישראל.
- מקבל קצבת נכות מעבודה השוהה במדינה שנכרתה בינה ובין ישראל אמנה לביטוח סוציאלי (אוסטריה, אורוגוואי, בולגריה, בלגיה, בריטניה, גרמניה, דנמרק, הולנד, פינלנד, צ'כיה, שווייץ, צרפת או שוודיה), תשולם לו הקצבה באותה מדינה - והכול על־פי תנאי האמנה.
- תושבים זרים שזכאים לקצבת נפגעי עבודה, תועבר הקצבה לחשבון הבנק שלהם בחו"ל.

הודעה על שינויים

על המקבל קצבת נכות מעבודה להודיע למוסד לביטוח לאומי על כל שינוי, שיש בו כדי להשפיע על תשלום הקצבה (כגון שינוי כתובת, אשפוז, קבלת קצבה אחרת מן המוסד לביטוח לאומי או נסיעה לחוץ לארץ ליותר מ־6 חודשים). את ההודעה יש למסור בכתב בתוך 30 יום מיום השינוי.

תשלום לזכאי ליותר מקצבה אחת

א. מקבל קצבת נכות מעבודה יוכל לקבל בעת אחת קצבת נכות מעבודה בעד פגיעה אחרת, ובלבד שסך כל קצבאות הנכות שלו מעבודה לא יעלה על הקצבה, שהיה מקבל אילו היתה דרגת נכותו מעבודה 100%.

ב. הזכאי ליותר מקצבה אחת מכוח ענפי ביטוח שונים, יבחר באחת הקצבאות:

- אם בחר בקצבת נכות מעבודה במקום קצבת זקנה או קצבת שאירים, לא תפחת קצבת הנכות שלו מעבודה משיעור קצבת הזקנה או קצבת השאירים המגיעה לו.

- הזכאי - בגיל זקנה - גם לקצבת נכות מעבודה **לצמיתות**, וגם לקצבת זקנה או לקצבת שאירים, יכול המוסד לביטוח לאומי, בתנאים מיוחדים, להוון את קצבת הנכות שלו מעבודה (כלומר ישלם לו מענק חד־פעמי במקום קצבת הנכות מעבודה), ולאחר ההיוון תשולם לו קצבת הזקנה או קצבת השאירים המגיעה לו.

ג. הזכאי עקב מאורע אחד לקצבת נכות מעבודה ולתגמול או למענק לפי חוקים אחרים, יבחר באחת **הקצבאות**.
ואלה החוקים: חוק הנכים (תגמולים ושיקום), חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), חוק תגמול לחייל הנפגע בהצלת חיי הזולת, חוק המשטרה (נכים ונספים).

הטבות מיוחדות לבעלי דרגת נכות גבוהה

אם נקבעה לך דרגת נכות בשיעור 75% ויותר לצמיתות, או 65% בגין פגיעה בגפיים תחתונות, מחלקת השיקום במוסד לביטוח לאומי תבדוק זכאותך **לקצבה חודשית מיוחדת** להחזקה אישית, וכן יבדוק זכאותך **למענק מיוחד** לכיסוי סידורים חד פעמיים עקב הנכות, וזאת נוסף לקצבת הנכות מעבודה.

מענק מיוחד לסידורים חד-פעמיים

זכאותך למענק תיבדק, אם עקב נכותך אתה זקוק לסיוע בהתאמת תנאי המגורים, ברכישת אביזרי עזר, או ברכישת רכב לפתרון קשיי הניידות שלכם.

תנאי הזכאות למענק

1. דרגת הנכות היציבה שלך היא 75% ויותר; או דרגת הנכות היציבה שלך היא 65% עד 74%, ועקב הנכות יש לך קשיי הליכה (מותנה באישור של רופא הביטוח הלאומי).

2. המוסד לביטוח לאומי אישר, לאחר בדיקה מתאימה, את תוכניתך בדבר השימוש במענק.

3. אתה נמצא בישראל.

מענק לסיוע ברכישת רכב ישולם לך, בתנאי שנקבעה לך מוגבלות בניידות (על פי הסכם הניידות), המזכה אותך בהלוואה עומדת. אם אינך נוהג בעצמך, תהיה זכאי למענק, בתנאי שהנוהג עבורך אושר כמורשה נהיגה על ידי מחלקת ניידות בביטוח הלאומי.

סכומי המענק

סכום המענק ייקבע לפי סכום ההוצאות המעשיות לביצוע התוכנית שאישר המוסד לביטוח הלאומי, אך בכל מקרה, לא יעלה על הסכומים המקסימליים שנקבעו. (טבלה בעמוד הבא)

הסכומים מתעדכנים מעת לעת.

מענק להתאמת תנאי המגורים	עד 47,464 ש"ח
למשותק בכל גפיו או למרותק לכסא גלגלים	79,112 ש"ח

מענק לאביזרי עזר	16,467 ש"ח
למשותק בכל גפיו או למרותק לכסא גלגלים	32,930 ש"ח

מענק לרכישת רכב

מענק זה מיועד לנכים שנקבעה להם הגבלה בניידות על-פי הסכם הניידות.

לנוהגים בעצמם - מחיר הרכב (בלי מסים) כפול מספר אחוזי המוגבלות בניידות שנקבעו לכם (על פי הסכם הניידות), חלקי 100.

דוגמה: אם דרגת נכותכם מעבודה 90%, ואחוזי המוגבלות בניידות שנקבעו לכם 60%, יחושב סכום המענק לפי מחיר הרכב לפני מסים כפול 60, חלקי 100.

למי שאינם נוהגים בעצמם - 75% ממחיר הדגם המייצג של רכב בעל נפח מנוע עד 1,300 סמ"ק (על פי הסכם הניידות), כפול מספר אחוזי המוגבלות בניידות שנקבעו לכם (על פי ההסכם), חלקי 100.

תשלום המענק

הביטוח הלאומי רשאי, לאחר שאישר את המענק לסידורים חד פעמיים, לשלם רק חלק ממנו, על פי שיקול דעתו, עד שייוכח לדעת שהמענק משמש למטרה שלשמה יועד ואושר.

אם המוסד לביטוח הלאומי נוכח לדעת שאינך משתמש במענק, כולו או מקצתו, למטרה שלשמה יועד, הוא רשאי לעכב את תשלום יתרת המענק, לתבוע ממך להחזיר את המענק או לקזז את המענק מכל

קצבה המגיעה לך מן המוסד ביטוח הלאומי. עוד רשאי המוסד לביטוח הלאומי, בשיתוף עמך, להכין תוכנית אחרת או לשנות את התוכנית שהגשת, ולפקח על ביצוע התוכנית.

קצבה מיוחדת

נוסף על קצבת הנכות מעבודה, תיבדק זכאותך לקצבה חודשית מיוחדת לסיוע בטיפול אישי ובכיסוי הוצאות מיוחדות.

תנאי הזכאות לקצבה מיוחדת

- דרגת נכותך היא 75% ויותר לצמיתות; או דרגת נכותך היא 65% עד 74% לצמיתות, ועקב הנכות יש לך קשיי הליכה (מותנה באישור של רופא הביטוח הלאומי).
- על-פי חוות דעת של פקיד השיקום ולאחר התייעצות עם מומחים, יש לך צרכים, הנובעים מנכותך המוכרת, בסיוע בטיפול אישי וכיסוי הוצאות מיוחדות.

סכום הקצבה

סכום הקצבה ייקבע בהתאם לסוג העזרה הנדרשת לך, על-פי ארבע רמות סיוע, שהגבוהה מביניהן לא תעלה על 25% מקצבת הנכות מעבודה המרבית. מקסימום הקצבה המיוחדת - 7,570 ש"ח באפריל 2010.

הגשת תביעה

תביעה למענק מיוחד או לקצבה מיוחדת תוכל להגיש **במחלקת השיקום** בסניף המוסד לביטוח לאומי הסמוך למקום מגוריך, על גבי טופס תביעה לתשלום מענק מיוחד / קצבה מיוחדת. יש לצרף תוכניות מפורטות לשימוש במענק או בקצבה ואת כל האישורים המתאימים.

שיקום מקצועי לנפגעי עבודה

אם עקב פגיעה בעבודה נקבעה לך דרגת נכות צמיתה בשיעור של 10% לפחות, ואינך יכול לשוב לעבודתך או לעבוד בעבודה מתאימה אחרת, ונמצאת מתאים לשיקום מקצועי - תוכל לרכוש לך מקצוע חדש, המתאים לכישוריך ולדרישות שוק העבודה, בעזרת שירותי השיקום של המוסד לביטוח לאומי.

לבדיקת זכאותך ומימוש תכנית שיקום יש להגיש תביעה לשיקום מקצועי.

מידע מפורט על שיקום מקצועי והטבות נלוות ניתן
למצוא באתר האינטרנט:

.....
www.btl.gov.il / קצבאות / שיקום מקצועי
 .....

ובחברת "שיקום מקצועי", שניתן לקבלה בכל סניפי
הביטוח הלאומי.

זכויותיהם של מקבלי קצבת נכות מעבודה במוסדות שונים

משרד האוצר / מס הכנסה

נכה עבודה בעל דרגת נכות בשיעור של 100%, או בתנאים מסוימים 90%, עשוי להיות זכאי לפטור מתשלום מס הכנסה בהתאם לכללים שנקבעו.

את הבקשה לפטור יש להגיש לפקיד השומה במקום המגורים.

משרד האוצר / מס רכישה

נכה עבודה בעל דרגת נכות לצמיתות בשיעור של 50% לפחות מתאונה אחת, ונכה שדרגת נכותו לצמיתות היא 90% לפחות ממספר פגיעות, עשוי להיות זכאי להנחה במס רכישה.

את הבקשה להנחה יש להפנות לפקיד משרד האוצר במקום המגורים.

משרד הבינוי והשיכון

נכה עבודה בעל דרגת נכות לצמיתות בשיעור 75% לפחות עשוי להיות זכאי לסיוע ברכישת דירה או סיוע בשכר דירה.

את הבקשה לסיוע ניתן להגיש בכל סניף בנק למשכנתאות.

משרד המשפטים/אגף רישום מקרקעין

נכה עבודה עשוי להיות פטור מתשלום אגרות שונות בעת רישום פעולות ועסקאות במקרקעין.

את הבקשה יש להגיש בפנייה אישית או בכתב אל אחת מלשכות רישום המקרקעין ברחבי הארץ.

רשויות מקומיות/הנחה בארנונה

נכה עבודה בעל דרגת נכות בשיעור 90% לפחות, עשוי להיות זכאי להנחה במסי ארנונה.

את הבקשה להנחה יש להגיש ליחידת הגבייה ברשות המקומית.

משרד המשפטים/נציבות שוויון לאנשים עם מוגבלויות

מרכז מידע בדבר חוקים, תקנות, נהלים ושירותים לאנשים עם מוגבלויות, לשכה לפניות ציבור וייעוץ בנושאי נגישות.

אפשר לפנות לנציבות בטלפון, בפקס או בדואר אלקטרוני.
פרטים באתר המשפטים - www.justice.gov.il

ארגון נכי תאונות עבודה ואלמנות נפגעי עבודה בישראל

ארגון נכי תאונות עבודה ואלמנות נפגעי תאונות עבודה הוקם למען הנכים והאלמנות, והוא פועל לטובתם בייצוג, בייעוץ ובסיוע מעשי לשוב ולהשתלב בחברה, והכל מיום הפגיעה ולאורך כל הדרך.

מטרות הארגון

- לייצג את ציבור הנכים והאלמנות ולהגן על זכויותיהם
- להחזיר את הנכה אל מעגל העבודה והפעילות היוצרת.
- לשפר את מעמד הנכים והאלמנות ואת יחסה של החברה כלפיהם ולהביא לתודעת הציבור את החשיבות שבשיקומם.
- לשפר את זכויות הנכים והאלמנות בחוק.

שירותי הארגון

- לארגון 4 סניפים: בירושלים, בתל אביב, בחיפה ובבאר שבע. כל שירותי הארגון ניתנים בחינם, ואלה החשובים שבהם:
- ייעוץ וסיוע בקשר עם המוסדות המטפלים (המוסד לביטוח לאומי ומוסדות אחרים).

- הכנת מסמכים, הכנת פניות וסיוע משפטי.
- סיוע בשיקום פיזי, תמיכה ועידוד.
- סיוע בקליטה בעבודה.
- פעילות הסברה במקומות העבודה.
- הענקת מסגרת חברתית ותרבותית לחברים ולילדי החברים.

כתובות משרדי הארגון				
פקס	טלפון	מיקוד	כתובת	עיר
03-5299125	03-5243336	64381	רח' ריינס 6	תל אביב
04-8517245	04-8510953	35664	רח' אלנבי 67	חיפה
	02-6246091	94581	רח' הלל 24	ירושלים
08-6276428	08-6275049	84210	רח' ההגנה 23	באר שבע

חוברת זו מסבירה את תנאי הזכאות של נפגעי עבודה. דברי ההסבר המובאים כאן כלליים, ואין לראות בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק. כל האמור בלשון זכר מכוון גם לנשים.

הערה: בחוק שעל-פיו משלם הביטוח הלאומי את קצבאות נכות מעבודה, חלים שינויים מעת לעת. לפיכך נא ברר את זכויותיך במוקד הטלפוני של הביטוח הלאומי או באתר האינטרנט - פרטים בפרק 13.

בהוצאת המוסד לביטוח לאומי

הסברה ויחסי ציבור

סימן החוברת ח"ה 10

ירושלים, אייר התש"ע, אפריל 2010

הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית

עיצוב ועימוד: תמנע בינימוב אש

צילומים: עזריה אלון

המידע באדיבות אתר צמח השדה www.wildflowers.co.il